

**Одобрил,
Заместник-министър:**

Димитър Димитров

**Протокол № 2
(разширен запис)
от заседание на Националния съвет по трудова миграция (НСТМ) към
министъра на труда и социалната политика
на 09.01.2009 г., 14.00 ч., зала 2 в МТСП**

ПРИСЪСТВАЛИ:

Председател: **Емилия Масларова** – министър на труда и социалната политика

Заместник-председател: **Димитър Димитров** – заместник-министър на труда и социалната политика

Секретар: **Лиляна Станкова**, директор на дирекция „Свободно движение на хора, миграция и интеграция”

Редовни членове на NSTM (титуляри)

Анна Янева – заместник-министър на икономиката и енергетиката

Йордан Янев – заместник-председател на Държавната агенция на българите в чужбина

Сотир Ушев – изпълнителен директор на АЗ,

Гълъб Донеv – изпълнителен директор на ИА „ГИТ”,

Ценка Йонкова – заместник-кмет на община „Севлиево” - Национално сдружение на общините в Република България

Росица Димитрова – директор на дирекция „Социални дейности”, община Велико Търново - Национално сдружение на общините в Република България

Богдан Угърчински – член на Националния съвет на АИКБ,

Димитър Бранков – заместник-председател на БСК, на мястото на г-н Дикран Тебеян

Цветан Симеонов – заместник-председател на БТПП

Иван Захариев – директор на дирекция „Пазар на труда”, КРИБ,

Евгени Евгениев – член на УС на БСЧП „Възраждане”,

Пламен Димитров – вицепрезидент на КНСБ,

Атанаска Тодорова – началник на кабинета на президента на КНСБ,

Божидар Арсов – изследовател в ИССИ на КНСБ

Александър Загоров – конфедерален секретар на КТ „Подкрепа”,

Кети Койнакова – главен експерт в КТ “Подкрепа”,

Заместващи титулярите – с уведомление съгласно чл. 7 (2) на Правилника за организацията и дейността на НСТМ:

Андрей Техов, директор на дирекция „Права на човека и международни хуманитарни организации”, МВнР – предварително уведомяване за заместване на Тодор Чуров, заместник-министър на МВнР

Христо Станков – директор на дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия”, МРРБ, официално уведомление от министър Калин Рогачев (№ 90-05-1566/8.01.2009 г.)

Стефан Христов – директор на дирекция „Миграция”, МВР, официално уведомление от заместник-министър Калин Славов (№1-217/8.01.2009 г.)

Емил Димитров – КТ „Подкрепа” – официално уведомление от Андрей Върбанов, гл.секретар на КТ „Подкрепа” (№00006/8.01.2009 г.) по чл. 4 (2) от Правилника за организацията и дейността на НСТМ

Допълнително номинирани във връзка с чл. 7 (4) на Правилника за организацията и дейността на НСТМ

Мила Мерджанова – СФММ „Подкрепа”, официално уведомление от Андрей Върбанов, гл.секретар на КТ „Подкрепа” (00006/8.01.2009 г.)

Непредставени ведомства и организации – ССИ, МОН, ДАБ

* * *

Министър Емилия Масларова откри заседанието с благопожелания за Новата 2009 г. След това тя призова НСТМ да почете с едноминутно мълчание паметта на г-н Дикран Тебеян. Министър Масларова подчерта, че броят на присъстващите е в съответствие с изискването по чл. 11, т. 2 от Правилника за организацията и дейността на НСТМ и заседанието може да се състои.

Тя предложи на обсъждане проекта на дневен ред и той бе приет, както следва:

1. Обсъждане на постъпили заявки за ГKB за 2009 г. от АИКБ. Информация от председателя и от вносителя на искането за ГБК и докладване на становище от Агенцията по заетостта. Обсъждане и вземане на решение.
2. Информация за проведената трудова борса в Мадрид на 15 ноември 2008 г. – информират председателят/заместник-председателят.
3. Информация за подготовка на предстоящи трудово-информационни борси - информират председателят/заместник-председателят.
4. Информация за предприети стъпки в тази област по отношение на трети държави:
 - предстоящи консултации с Македония по проект на спогодба за сезонна работа;
 - участие на България в инициативата на ЕК за Партньорство за мобилност с Молдова
5. Разни

По т. 1. Министър Масларова отбеляза, че е много динамична обстановката, в която трябва да реагираме през последните месеци по всички въпроси, свързани с трудовата миграция. Само до преди шест месеца имаше остър недостиг на работна сила в целия спектър от професионални квалификации. Сега вече се очертава и друга тенденция. Тя

подчерта, че и към момента няма пречки да се кандидатства за разрешения за работа, особено пък за малко бройки, какъвто е случаят с някои от заявките. Сега – в условията вече на реална криза, която засегна всички държави-членки на ЕС, немалък брой от нашите сънародници зад граница са застрашени от съкращаване или вече са безработни на пазарите на труда в други държави. Ние следва да ги държим информирани за състоянието на българския пазар на труда.

Министър Масларова сподели, че добрата страна е, че имаме конституиран този *Национален съвет по трудова миграция* от всички компетентни и заинтересовани страни, че той заработи и тук на място ще се дискутират и ще се помага при вземането на решения в тази област. При прегледа на *Националната стратегия по миграция и интеграция*, най-общо към момента тя продължава да е актуална и засега не се налага да бъде променяна по същество. Ние считаме, че е изключително важно по възникващите проблеми да се вземат предвид и мненията на другите ведомства, на работодателите, на синдикатите т.е. да се работи заедно.

Тя подчерта, че в ЕС много активно се работи и до края на м. ноември т.г. или до края на годината ще има визия и във връзка със Синята карта и ще е налице привличане на високо квалифицирани специалисти от трети страни, така че Съветът ще има много отговорни задачи, затова следва да се работи конструктивно и резултатно. На това първо официално заседание след утвърждаването на основния пакет документи за работа на съвета, тя призова към експедитивност и придържане към дневния ред.

Министър Масларова каза, че заседанието е главно по повод разглеждането на постъпилата заявка от страна на АИКБ за стартиране процедурата по утвърдения механизъм за годишни браншови квоти за прием на чужденци, да се даде информация за проведената трудова борса в Мадрид, да се сподели визията за следващи борси, да направим преглед на консултациите по сключване на спогодби с трети страни. Получено е предложение за ГБК, но е добре процесът да започне със задълбочени анализи, вкл. и във връзка с НПДЗ.

Г-жа Снежана Славчева - “БСК”, първа взе думата и заяви, че подкрепя така предложения проект и организация на НС, но направи предложение относно социалните партньори. В раздел 2, по чл. 5, където се определя квотата за членовете на съвета, е стеснен кръгът на правоимащите за участие, а в ал. 6 е посочено представителите по т. 11 и 12 от предходната алинея за включващите се лица на ръководно ниво – председатели и зам.-председатели за участие и предложи да има възможност да се упълномощава друго длъжностно лице с оглед на по-голяма гъвкавост, тази възможност да бъде предвидена, защото те не разполагат с такъв персонал и капацитет.

Г-н Александър Загорев – КТ “Подкрепа” приветства работата на съвета с някои малки предложения. Да отпадне т. 6, чл. 5, ал. 1 и да не се дават указания с Правилник на социалните партньори кого да изпращат в състава, защото имат достатъчно добра преценка. Също така да се взема самостоятелно решение от съответните участници.

Г-н Пламен Димитров - (КНСБ) каза, че са отделили много време и дискусии на НСМИ. И занапред КНСБ ще участва дейно по въпросите на трудовата миграция. „Постижение е нашето настояване в НСМИ да се включи ГБК. Ние настояваме механизмът да работи и да има консултации предварително. Трябваше предложението да е минало предварително съгласувана процедура. Ние няма да приемем заявката за ГБК, основно защото аргументацията е стара. Има предприятия, в които преди октомври месец са освободени 20 служители, а сега се търсят нови 15. Така се заобикалят важни неща. Считаме, че трябва процесът за приемане на ГБК да се отложи с поне 3 месеца. Трябва да се види тази

година как ще бъдат потоците – реализирани потоци, а също и дали няма те да тръгнат към Гърция и Португалия.”

Г-н Богдан Угърчински - (АИКБ) се съгласи с г-н Димитров, че в настоящия момент е малко прибързано, но защити нуждата от ГБК. Ако даден предприемач търси 20 водещи специалисти, той следва да може да ги наеме. Проблем са 10-те процента, както и чл. 8 от ЗЧРБ за 50-те евро на ден. АЗ дава откази и на това основание. Имаме внесени 40 заявления в АЗ (Добрич) и молим бързо да се разглеждат, а не да се чака с месеци. Някой в Добрич има нова фирма и има нужда от 120 човека. А АЗ казва, че не може да ги осигури. Тогава какво се прави.”

Министър Масларова призова да тълкуваме законите коректно, 50-те евро са за туристи, за командировани например, за други групи лица, при разширено тълкуване и съпоставяне с други текстове за равнопоставеност, не се иска такава сума за заплата за чужденец, няма такова условие, хиляда и петстотин евро. За Правилника достатъчно време дадохме за съгласуване, дори просрочихме с цял месец, да чакаме становища, така че този текст се утвърди. Но искам да поставя друг и много важен въпрос. Вече 3 години говорим какви възможности имат работодателите за квалифициране на кадри, например чрез ОП “ЧР”. Не се кандидатства по нея, инициативност няма, следва да се използва тази възможност. Не всички могат да правят проекти, но има възможности за съдействие помежду ви, да се кооперирате и да имате такова звено за вашите членове – да ги подпомага. Не мога да се съглася, че ние не можем да ви намерим 2, 3 или 7 човека за дадено предприятие. Но тук вече говорим за годишни квоти. Можем да променим законопроекта, но нека като определим ГБК да е нещо реално. Пак казвам, че трябва анализ. А вие заявявате, че ви трябва 300 заварчици, но точно какви заварчици – разбира се има различни видове – за корпуси на кораби, за котли, други. Тук има посочени професии, които ги няма в НКПД.

Г-н Сотир Ушев - АЗ: Нямаме проблеми с 10% - винаги досега при обосноваване сме давали съгласие и министър Масларова при обосновка, на никого не е отказвала. Ако проблемът е 50-те евро, те са за командировъчни. Нека се видим и обсъдим проблемите по конкретни заявки. По отношение на Добрич сме разпоредили национално търсене на кадри.

Г-н Цветан Симеонов - БТПП: Благодарен съм за работата на секретариата и този много полезен орган работи добре. Щом има нормативни разпоредби те трябва да се спазват. Не приемаме коментари на синдикатите кой работодател кого уволнил, а после търсил кадри. Вярно е, че националната ГБК звучи тежко, но говорим за 300 души. Така че не е страшно, ако има ГБК. Вярно е, че не всички професии ги има в НКПД, но ако се търси такъв работник, не трябва да negliжираме исканията, а да помагаме на работата на синдикатите. Освен това, ако има ГБК, не значи че трябва да се изпълни. Ние ще настояваме да има експертна работа и реакция от органите, които дават съответното разрешение и ако се дават по-бързо, всеки ще е благодарен.

Министър Масларова Само да отбележа, че в НКПД ако нямаме професионален каруселист, тогава заявките трябва да са много ясни. Що се отнася до указания по разрешенията за работа, то ние сме давали такива често. Ако е необходимо, ще направим ново обучение на всеки, за да се изясни всичко. За разрешения за работа ние единствени в ЕС сме съкратили сроковете до минимум, всички други държави-членки имат срокове по 4-5 месеца.

Г-н Евгени Евгениев - БСЧП “Възраждане”: Безспорна е нуждата от ГБК. Приемането ѝ поне е завършек на националната политика по този въпрос, т.е. наистина относно пазара трябва да има анализи и след това да се правят обобщени квоти. Отказваме да обсъждаме

на парче. Нека това да се вземе под внимание, но наистина да се отложи с 2-3 месеца. ГБК следва да се дават по професии и дори по региони, според нас. Всички курсове за заварчици са празни. Но най-важно е, че ГБК следва да изчака НПДЗ. Преди да се приемат следва да са изчерпани всички резерви и въпроси на закона, а ГБК да е надстройка.

Министър Масларова: Колеги, за първи път сме в такава обстановка. Първо говорим за остър недостиг, после само след броени месеци сме в условия на криза, ще се стараем да няма големи амплитуди, но факт е, че сънародници се връщат и част от тях квалифицирани, с различни професии, за първи път се сменя така често ситуацията. Нека не сме жестоки към себе си.

Г-н Александър Загорев - КТ "Подкрепа": Необходима е национална кръгла маса за пазара на труда. Ние заработихме по преквалификация и обучение по дадени специалности чрез вкарване в програмите на техникумите. Свързахме се с нашите синдикати в посочените заводи и информацията от звената по "ЧР" на тези заводи не са верни. Към момента нямаме нужда от тези работници. Така че, към момента смятаме, че не му е времето сега за квота.

Заместник-министър Димитров: Аз също подкрепям мнението да отложим приемането на ГБК. Това е едва второто заседание – заедно с учредителното, и тепърва ще се уточняват механизмите. Преди една година тенденциите бяха различни. Днес не сме в обстановката да договорим нарастващите нужди, но сега е налице обратната тенденция. Смятам, че трябва критерии към внесените предложения – не е сериозно да говорим за квоти от 5 до 10 човека.

Г-н Димитър Бранков - БСК: Опасявам се, че нямаме работен механизъм за съгласуване. Навремето имаше механизми в Надзорния съвет на АЗ за постоянно информиране за тенденциите на пазара на труда. Не знам защо сега няма такъв съвет. Може бе ако през 2009 г. се изправим пред масови съкращения, може да се наложи възстановяване на тези механизми от миналото. Дори и да имяхме анализ от 2008 г., сега линиите щяха да са други.

Министър Масларова: Очаквам предложение на БСК относно тези механизми. В началото на годината не е възможно да се предостави анализ за 2008 г., но както обикновено ще го дадем скоро. Аз искам от вас анализ на очакванията по работата за развиване на икономиката през 2009 г. Имам въпрос към социалните партньори: през тези години туризмът изпита ли нужда от кадри или не? Освен това за ГБК правителството има определено големи инфраструктурни проекти и искам да чуем тях какво ще е положението. Приемам, ако сте съгласни да отложим въпроса за ГБК за ново заседание на НСТМ. Ние сме готови с НПДВ да се внесе другата седмица в МС, и законодателните промени са готови, и се надяваме да се гласуват този месец в НС.

Г-н Богдан Угърчински - АИКБ: Приемаме.

Министър Масларова: Предлагам да приемем следното решение по т. 1 от дневния ред: **Засега отлагаме прилагането на Механизма за определяне на годишни браншови квоти за достъп на граждани на трети държави до българския пазар на труда, вкл. времевата рамка по т. VI от него. Приемаме предоставените заявки от АИКБ за информация. МТСП заедно с Агенцията по заетостта изготвя проект на формуляр за внасяне на предложения за ГБК. Обсъждането на формуляра и прилагането на квотен механизъм се отлага.**

Решението по т.1 се приема без възражения.

По останалите точки документите са Ви раздадени. **По т. 2** само ще добавя, че трудовата борса мина много добре. Очакваме около 60 души, а дойдоха над 200. С нас бяха 9 работодатели и интересът беше голям. Вече има завърнали се от Испания. Ще дам думата на г-н Димитров да допълни.

Заместник-министър Димитров: Информацията ви е предоставена. Като изключим трайно установилите се в Испания, останалите проявяват желание за връщане. Там обаче имаме да работим още, както и в Португалия, и в Гърция, в Германия. Например колегите от Бест Техник без проблеми намериха нужните кадри, те бяха с нас на борсата. В Испания имаме сериозен ресурс за българските работодатели. Там нямаме пълна информация за пазара на труда днес и следва да направим по-добри механизми за информация там на място. Ние имаме аташета в тези държави, имаме връзки с местните медии и търсенето на наши сънародници в Европа е голям плюс, защото те лесно ще се отзоват.

Г-н Цветан Симеонов - БТПП: Имаме ли информация колко е населението в Испания и колко са се върнали, за да направим сравнение колко е струвала тази борса на данъкоплатците.

Министър Масларова: Други разходи освен командировъчни не сме имали и може другият път да ви дадем разходите. Превод не сме ползвали, защото срещата беше с българи; поканите бяха по интернет и в български вестници; залата беше безплатна. Работодателите си плащаха разносните. А подробен анализ може да се прави за по-дълъг период, поне една година.

Заместник-министър Димитров: Какви са разходите, можем да кажем веднага. Но вероятно е да се анализира какъв е ефектът от тези борси, тъй като българската държава има ангажменти и към нейните граждани зад граница, но ако сравняваме 20 хил. лева с 50 или 100 върнали се българи със семействата си, вкл. децата – това сериозно ли е.

Министър Масларова: Да не забравяме, че това е младата кръв на България. А има ли смисъл българският данъкоплатец да плати за обучението на редица младежи с висше образование, а после те да се реализират в Ирландия? Ще ви дадем информация и кои работодатели колко работници са наели.

Г-н Евгени Евгениев – БСЧП “Възраждане”: Разбирам защо се пита, но по-добре да дискутираме целите на тези борси, дали са адекватни и дали са постигнати с първата трудова борса. Разбира се, че това има отношение.

Министър Масларова: Понеже говорим за отговорности, да ви кажа, че само девет български работодатели дойдоха. Не смятаме за отговорно да се твърди, че биха дошли повече, ако МТСП им плати пътните.

Г-н Пламен Димитров - КНСБ: Българските работници зад граница трябва да се разглеждат като част от нашия трудов пазар. Ние трябва да ги наблюдаваме и навън, и да имаме техния профил. Не е еднозначно, че понеже има проблеми на пазара на труда в Португалия и Гърция, че само ще се връщат оттам и няма да отиват натам, особено след отварянето на пазарите на труда за нашите работници. Трябва детайлни профили и на пазара на труда там, както и на наетите работници. Не успяхме да участваме съвместно с МТСП в един анализ за 2008, но се надяваме през 2009 да успеем.

Министър Масларова: Информацията по т.2 бе за сведение, но имяхме полезен дебат.

По т. 3. Предоставена ви е информация. След Испания направихме среща с нашите аташета и обсъдихме да продължим с информационни борси в Гърция и Германия. В Гърция се надяваме в скоро време да направим среща с техния министър и техните социални партньори. Но може би по-интересно ще е при трудовата борса в Германия и то по време на студентската ваканция, за да дадем връзка на българските работодатели с тези младежи (тъй като студентите от този месец вече без проблеми могат да останат в Германия след завършването им). Нека направим всичко възможно, тези квалифицирани кадри, младежи, свикнали на трудов ред, да се върнат при българските работодатели. Нашите аташета интензивно работят да осигурят максимална информация, като аташето ни в Гърция, което посочи точни райони и конкретни упражняване професии от български граждани - след като взе информация, вкл. и от социалните партньори на гръцкото правителство.

Г-н Йордан Янев - ДАБЧ: Всичко това е една интегрална част от политиката ни към българите в чужбина. Ние като Агенция за българите в чужбина, активно помагаме за тези трудови борси. Особено за Германия ние вече разпространихме информация и интересът е много голям и вече започнаха да се правят форуми от back2bg и „Тук там”.

Друго, което искам да подчертая тук, е, че ние вече имаме на нашия сайт възможност за създаване и регистриране в база данни за българи в чужбина, вкл. за деца.

Г-н Цветан Симеонов - БТПП: Ние приемаме всички аргументи по предходната точка и сме съгласни, че тези хора са наш приоритет. Въпросът го задавам тук, за да не ни го задават навън. Не можем да съдим някой работодател, че не е дошъл. Активността на работодателите е различна по отделните инициативи. Нека се направи анализ и тогава да продължим с други борси. Ние не сме против гърците и против връщането на българите. Дори сме учудени, че нямаме реакции на синдикатите срещу връщането, което може да натовари пазара на труда при условия на уволнения и съкращения.

Г-н Пламен Димитров - КНСБ: Нашата позиция е много ясна и последователна. Ние искаме отлагане на ГБК именно от загриженост за пазара на труда у нас и да се направи анализ, какво става и с връщането на наши съграждани първо, а после да говорим за работници от трети страни.

Министър Масларова: Има ли въпроси по трудовите борси и бъдещите планове.

Г-н Димитър Бранков - БСК: Имаме опит в провеждането на трудови борси, вкл. виртуални и ще съдействаме.

Министър Масларова: Виртуалните борси са в EURES например и там има всякакви свободни работни места. Там вие също можете да давате вашите заявки за различни специалисти, от каквито имате нужда. Ние обаче искаме да дадем шанс за личен контакт. Различно е. Имаме добър опит с ромските ТБ, например. Искам да споделя с вас какво ми направи впечатление. Въпреки, че гледат българите в Испания българска телевизия, различни сутрешни блокове и други специализирани предавания, те не знаеха за новите промени в законодателството, за активните мерки, за ситуацията на пазара на труда. Те не си знаеха правата по социално осигуряване, имаше огромна опашка пред експертите за обяснения. Българите в Испания бяха много доволни от тази наша стъпка, видяха ясна полза за тях самите и неминуемо ще споделят със сънародниците си какво са научили на борсата.

Г-н Александър Загорев – КТ “Подкрепа”: Има ли значение как се разрушават бариерите. Като синдикати ние не предлагаме работни места, но ще подпомогнем тези процеси, насърчаваме бизнеса и с готовност ще продължим да сътрудничим.

Министър Масларова: Информацията по т. 3 е за сведение, но обсъждането също беше важно. Имате справката за това, кои държави-членки са отворили трудовите си пазари за българи и румънци.

Г-н Цветан Симеонов - БТПП: Ние много благодарим за тази справка и ви уверяваме, че ще я разпространим като информация сред нашите членове.

Министър Масларова: По т. 4 имате данни за предприети конкретни стъпки – по въпросите за Молдова и Македония, също и за Украйна и Армения. Имате ли въпроси?

Заместник-министър Димитров: Знаете, че сме предприели стъпки към четири държави. Сериозен интерес са проявили Македония и Молдова. Другите две не са реагирали. Не смятаме да спираме процеса. Смущава ме мен лично подходът на Македония да е еднопосочна спогодба от тях към нас и то само за сезонна заетост. Ние имаме достатъчно свои нискоквалифицирани работници. Но това ще са преговори, разбира се. Ние тук сме приели само една обща рамка на спогодба, но при преговорите трябва да се срещнат и двете страни в консенсус. Ще ви държим в течение.

Министър Масларова: Във връзка със спогодбите е важно да ви уведомя, че приключи процесът на преговори по текста на Спогодбата с Русия за социална сигурност. Ще се гледа на МС този месец и ще се стремим да се подпише в началото на следващия месец при посещението на президента г-н Първанов.

Г-н Иван Захариев – КРИБ: По въпросите за ГБК моля, ако се стигне до тях, да се отчете и какво ще струва, особено за таксите.

Министър Масларова припомни, че информацията по т. 4 е предоставена на членовете за сведение и по-детайлно запознаване.

По точка 5. Разни. Не бяха поставени въпроси и министър Масларова обяви заседанието за закрито.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЕМИЛИЯ МАСЛАРОВА

Секретар на НСТМ:
Лиляна Станкова

Водил протокола:
Христо Симеонов